

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 | Tālrunis 67097200 | Fakss 67097277 | E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

17.03.2016.

Nr. 36

(prot. Nr. 10, 6.p.)

Par 2008.gada 24.jūlija lēmuma Nr.247 „Par akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” dabasgāzes apgādes tarifiem” piemērošanu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta otro daļu, savas kompetences ietvaros pastāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem.

Regulators konstatē

1. Atbilstoši 1997.gada 11.februārī izsniegtajai licencei Nr.33001 Latvijas Republikas teritorijā dabasgāzes sadali veic akciju sabiedrība „Latvijas Gāze”, vienotais reģistrācijas numurs – 40003000642, juridiskā adrese – Vagonu iela 20, Rīga, LV-1009 (turpmāk – AS „Latvijas Gāze”). Šā lēmuma pieņemšanas brīdī AS „Latvijas Gāze” kā vertikāli integrēts energoapgādes komersants veic arī dabasgāzes pārvadi (1997.gada 11.februāra licence Nr.32001), uzglabāšanu (1997.gada 11.februāra licence Nr.35001) un tirdzniecību (2012.gada 12.janvāra licence Nr.E34003).
2. Enerģētikas likuma pārejas noteikumu 34.punkts noteic, ka līdz 2017.gada 3.aprīlim dabasgāzes sadales sistēmas lietotājiem, kuri savām vajadzībām iegādājas dabasgāzi ārpus AS „Latvijas Gāze” licences darbības zonas, ir tiesības pašu apgādei lietot dabasgāzes sadales sistēmu saskaņā ar divpusēju – attiecīgā lietotāja un AS „Latvijas Gāze” – vienošanos, kurā jāparedz iespēja veikt atsevišķus norēķinus par sadales sistēmas lietošanas pakalpojumu.
3. Saskaņā ar Ministru kabineta 2016.gada 9.februāra noteikumu Nr.85 „Dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi) 22.punktu dabasgāzes piegāde lietotājam līdz dabasgāzes apgādes sistēmas piederības robežai notiek saskaņā ar Noteikumiem un sistēmas operatora un lietotāja noslēgto dabasgāzes piegādes līgumu vai sistēmas pakalpojuma līgumu. Sistēmas pakalpojuma līgumu ar sistēmas

operatoru slēdz lietotājs, kas nav mājāsaimniecības lietotājs, ja lietotājam ir nepieciešams saņemt sadales sistēmas pakalpojumu (turpmāk – sistēmas pakalpojums) par dabasgāzi, kuru nepiegādā dabasgāzes piegādes līguma ietvaros (Noteikumu 23.punkts). Noteikumi paredz iespēju norēķināties par dabasgāzes sistēmas pakalpojumiem, gan saņemot dabasgāzi piegādes līguma ietvaros un norēķinoties par apstiprinātajiem dabasgāzes diferencētajiem tirdzniecības gala tarifiem, gan arī atsevišķa sistēmas pakalpojuma līguma ietvaros.

4. Sistēmas pakalpojuma līgumā, citstarp, norāda piemērojamo sistēmas pakalpojumu tarifu (Noteikumu 26.punkts). Sistēmas operators dabasgāzes daudzumu, kas norēķinu periodā transportēts dabasgāzes piegādes līguma un sistēmas pakalpojuma līguma ietvaros, nosaka, ievērojot dabasgāzes norēķinu uzskaites mērāparātu rādījumus, saskaņoto sistēmas pakalpojuma saņemšanas grafiku un sistēmas pakalpojuma līguma nosacījumus (Noteikumu 39.punkts).
5. Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanu noteic Regulatora 2013.gada 27.septembra lēmums Nr.1/26 „Dabasgāzes sadales pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Sadales tarifu aprēķināšanas metodika). Minētās metodikas 54.¹punkts noteic, ka līdz brīdim, kad stājas spēkā jauni dabasgāzes sistēmas pakalpojumu tarifi, sistēmas operators lietotājiem, kuri izmanto sadales sistēmu dabasgāzes transportēšanai, kas neietver dabasgāzes tirdzniecību, piemēro dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu, kuram tiek pieskaitītas spēkā esošā dabasgāzes tirdzniecības gala tarifā ietvertās dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu un dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu komponentes. Par dabasgāzes apjomu, kas tiek transportēts sadales sistēmas pakalpojuma līguma ietvaros, neietverot dabasgāzes tirdzniecību, sistēmas operators nepiemēro lietotājiem dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumu tarifus atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2015.gada 10.septembra lēmumam Nr.1/12 “Akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi” un 2015.gada 10.septembra lēmumam Nr.1/13 “Akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumi”.
6. Sadales tarifu aprēķināšanas metodikas 54.¹punkta mērķis ir noteikt, kā dabasgāzes sistēmas operators pārejas posmā (līdz brīdim, kad stājas spēkā jauni dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifi) piemēro dabasgāzes sistēmas pakalpojumu tarifu komponentes, lai nodrošinātu, ka visi dabasgāzes galalietotāji atrodas vienlīdzīgos apstākļos un vienlīdzīgi iesaistās dabasgāzes sistēmas pakalpojumu izmaksu segšanā, neatkarīgi no tā, vai noslēgts dabasgāzes piegādes līgums un/vai sistēmas pakalpojuma līgums.
7. Spēkā esošie dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifi, kā arī dabasgāzes diferencētie tirdzniecības gala tarifi ir apstiprināti ar Regulatora 2008.gada 24.jūlija lēmumu Nr.247 „Par akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” dabasgāzes apgādes tarifiem” (Latvijas Vēstnesis, 2008. 114.nr., turpmāk – Lēmums). Minētie tarifi ir apstiprināti, ievērojot Enerģētikas likumā un līdz Noteikumu pieņemšanai spēkā esošajos Ministru kabineta izdotajos dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumos noteikto dabasgāzes piegādes un lietošanas kārtību, kas neparedzēja sistēmas pakalpojumu izmantošanu atsevišķi no dabasgāzes piegādes pakalpojuma. Līdz ar to spēkā esošie dabasgāzes

- diferencētie tirdzniecības gala tarifi ietver dabasgāzes sistēmas pakalpojumu komponentes atbilstoši Regulatora 2013.gada 27.septembra lēmumam Nr.1/25 „Dabasgāzes tirdzniecības tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Tirdzniecības tarifu aprēķināšanas metodika). Identisks regulējums bija arī Lēmuma pieņemšanas brīdī spēkā esošajā dabasgāzes tirdzniecības tarifu aprēķināšanas metodikā.
8. Līdz ar tiesisko apstākļu maiņu (grozījumi Enerģētikas likumā, kas stājās spēkā 2016.gada 8.martā, un Noteikumu pieņemšana) var izveidoties nevienlīdzīga situācija starp sistēmas izmantošanu atbilstoši atsevišķi noslēgtam sadales sistēmas pakalpojumu līgumam, lai piegādātu ārpus AS „Latvijas Gāze” licences darbības zonas iegādātu dabasgāzi, un sistēmas izmantošanu dabasgāzes saņemšanai piegādes līguma ietvaros, norēķinoties pēc apstiprinātajiem dabasgāzes diferencētajiem tirdzniecības gala tarifiem.
 9. Atbilstoši Regulatora 2015.gada 10.septembra lēmumam Nr.1/12 „Akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi” un 2015.gada 10.septembra lēmumam Nr.1/13 „Akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumi” (turpmāk abi kopā – trešās puses piekļuves noteikumi) par pārvades sistēmas pakalpojumu saņemšanu samaksa par pārvades pakalpojumiem un/vai uzglabāšanas pakalpojumiem tiek noteikta, pamatojoties uz Regulatora apstiprinātiem dabasgāzes pārvades un/vai uzglabāšanas pakalpojumu tarifiem. Šāda samaksas kārtība atbilda trešās puses piekļuves noteikumu pieņemšanas brīdī spēkā esošajos Ministru kabineta izdotajos dabasgāzes piegādes un lietošanas noteikumos noteiktajai dabasgāzes piegādes un lietošanas kārtībai. Līdz ar tiesisko apstākļu maiņu, lai nodrošinātu dabasgāzes galalietotāju vienlīdzību, ir nepieciešams precizēt, kā AS „Latvijas Gāze” piemēro trešās puses piekļuves noteikumos atrunāto samaksu par pārvades un/vai uzglabāšanas pakalpojumiem gadījumā, kad atbilstoši sistēmas pakalpojumu līgumam sadales sistēmu izmanto dabasgāzes transportēšanai, neietverot dabasgāzes tirdzniecību.
 10. Regulators kā atvasināta publisko tiesību juridiskā persona ir tiesīgs savas autonomās kompetences jautājumos izdot administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem, nodrošinot likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1.pantā minēto sabiedrisko pakalpojumu lietotāju un sniedzēju interešu līdzsvarošanu saskaņā ar taisnīguma, atklātības, neitralitātes, vienlīdzības un proporcionalitātes principiem.
 11. Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta piektajai daļai valsts pārvalde savā darbībā ievēro labas pārvaldības principu. Ievērojot minēto principu, Regulatoram, citstarp, ir jāievēro privātpersonu (šajā gadījumā – visu dabasgāzes galalietotāju un AS „Latvijas Gāze”) tiesības un tiesiskās intereses, īstenojot taisnīgu procedūru saprātīgā laikā.
 12. Apsverot administratīvā akta izdošanas vai satura lietderību, Regulatoram jāņem vērā Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 66.pantā noteiktais lietderības apsvērumu saturs.
 13. Vērtējot administratīvā akta satura atbilstību attiecīgā mērķa sasniegšanai, Regulatoram jāievēro APL nostiprinātie vispārējie tiesību principi, it īpaši vienlīdzības princips un samērīguma princips.

14. Padomes sēdē piedalījās AS „Latvijas Gāze” pilnvarotie pārstāvji un izteica viedokli, ka AS „Latvijas Gāze” nav iebildumu par sagatavoto lēmuma projektu.

Regulators secina

1. Ņemot vērā šā lēmuma konstatējumu daļas 7. – 10.punktu un Sadales tarifu aprēķināšanas metodikas 54.¹punktu, ir nepieciešams noteikt, kā AS „Latvijas Gāze” līdz jaunu dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifu spēkā stāšanās brīdim piemēro ar Lēmumu apstiprinātos dabasgāzes apgādes tarifus.
2. Atbilstoši Tirdzniecības tarifu aprēķināšanas metodikas 41.punktam dabasgāzes tirdzniecības cenas aprēķina gaitā tiek aprēķināta dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojumu komponente tirdzniecības gala tarifā un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu komponente tirdzniecības gala tarifā. Šīs komponentes tiek noteiktas skaitliski vienādas visām dabasgāzes galalietotāju grupām un nav atkarīgas no piemērojamās dabasgāzes tirdzniecības cenas. Līdz ar to minētās komponentes ir izmantojamas, lai nodrošinātu, ka lietotāji, kuri vēlas izmantot dabasgāzes sadales sistēmu ārpus AS „Latvijas Gāze” licences darbības zonas iegādātas dabasgāzes transportēšanai, atrodas vienlīdzīgos apstākļos ar pārējiem galalietotājiem un novērstu galalietotāju diskrimināciju.
3. Atbilstoši Lēmumā norādītajiem dabasgāzes diferencētajiem tirdzniecības gala tarifiem diferencētajiem sadales pakalpojumu tarifiem un diferencētajiem tirdzniecības pakalpojumu tarifiem, pie katras dabasgāzes tirdzniecības cenas iespējams noteikt dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas komponentu precīzu skaitlisko vērtību. Konkrētai lietotāju grupai veicot aprēķinu, no diferencētā gala tarifa atņemot tirdzniecības cenu, attiecīgās lietotāju grupas sadales pakalpojuma tarifu un attiecīgās lietotāju grupas tirdzniecības pakalpojuma tarifu, iegūst dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas komponentu kopējo apmēru 27,08 EUR/tūkst.m³ (Lēmuma pieņemšanas brīdī – 19,03 Ls/tūkst.m³).
4. Ja atbilstoši Noteikumu 39.punktā noteiktajam sistēmas pakalpojuma saņemšanas grafikam ir nepārprotami secināms, kāds dabasgāzes apjoms tiek piegādāts lietotājam sistēmas pakalpojuma ietvaros, neietverot dabasgāzes tirdzniecību, par šo apjomu piemērojamais sistēmas pakalpojumu tarifs veidojas no attiecīgā lietotāja patēriņa grupas sadales sistēmas pakalpojuma tarifa, kam pieskaitītas spēkā esošā dabasgāzes tirdzniecības gala tarifā iekļautās dabasgāzes pārvades un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu komponentes. Ievērojot Sadales tarifu aprēķināšanas metodikas 54.¹ punktā noteikto, par atbilstoši sistēmas pakalpojuma saņemšanas grafikam lietotāja izmantotajiem sistēmas pakalpojuma, neietverot dabasgāzes tirdzniecību, apjomiem, par kuriem piemēro spēkā esošā dabasgāzes tirdzniecības gala tarifā iekļautās dabasgāzes pārvades un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu komponentes, nepiemēro dabasgāzes pārvades un/vai uzglabāšanas pakalpojumu tarifus atbilstoši trešās puses piekļuves noteikumiem.
5. Ja atbilstoši trešās puses piekļuves noteikumiem lietotājs ir vienojies par pārvades un/vai uzglabāšanas pakalpojumu izmantošanu, bet šo pakalpojumu izmantošana nav saistīta ar sadales sistēmas izmantošanu sistēmas pakalpojuma līguma ietvaros, neietverot dabasgāzes tirdzniecību, AS „Latvijas Gāze” lietotājam piemēro dabasgāzes

pārvades un/vai uzglabāšanas pakalpojumu tarifus atbilstoši trešās puses piekļuves noteikumiem.

6. Atbilstoši Noteikumu 39.punktam noteiktais dabasgāzes daudzums, kas transportēts sistēmas pakalpojuma līguma ietvaros, un sistēmas pakalpojuma līgumā norādītais piemērojamais sistēmas pakalpojumu tarifs nodrošina to, ka lietotājs, kurš saņem dabasgāzi sistēmas pakalpojuma līguma ietvaros, sedz ar sistēmas izmantošanu saistītās izmaksas un novērš situāciju, ka lietotājs par vienu un to pašu pakalpojumu samaksā vairākkārt.
7. Izdarot APL 66.panta noteiktos lietderības apsvērumus attiecībā uz administratīvā akta izdošanu, Regulators secina, ka šis administratīvais akts ir nepieciešams, piemērots un vajadzīgs attiecīgā mērķa – nodrošināt visu galalietotāju vienlīdzīgu iesaisti sistēmas pakalpojumu izmaksu segšanā – sasniegšanai.
8. Ņemot vērā likumā „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” noteikto sabiedrisko pakalpojumu tarifu noteikšanas kārtību un termiņus, jaunu dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifu projekta sagatavošana, izvērtēšana un apstiprināšana var aizņemt vairākus mēnešus. Līdz ar to ir nepieciešams nodrošināt, ka jau šobrīd, līdz jaunu dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojumu tarifu spēkā stāšanās brīdim, visi galalietotāji, neatkarīgi no tā vai noslēgts dabasgāzes piegādes līgums vai sistēmas pakalpojuma līgums, atrastos vienlīdzīgos apstākļos.
9. Regulators, pieņemot šo lēmumu, vadās no privātpersonu (šajā gadījumā – visu dabasgāzes galalietotāju un AS „Latvijas Gāze”) tiesību un tiesisko interešu ievērošanas principa, to samērojot ar citiem APL nostiprinātajiem administratīvā procesa principiem, tai skaitā samērīguma principu. Regulatora ieskatā, šā administratīvā akta mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem samērīgiem, ekonomiski un tiesiski pamatotiem līdzekļiem.

Saskaņā ar Regulatora 2013.gada 27.septembra lēmuma Nr.1/26 „Dabasgāzes sadales pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” 54.¹ punktu, pamatojoties uz likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1.pantu, 5.pantu, 9.panta pirmās daļas 1.punktu un otro daļu, kā arī Administratīvā procesa likuma 55.panta 2.punktu, 63.panta pirmās daļas 2.punktu un 66.pantu,

padome nolemj:

1. noteikt, ka šā lēmuma izpildei ar Regulatora 2008.gada 24.jūlija lēmumu Nr.247 „Par akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” dabasgāzes apgādes tarifiem” (Latvijas Vēstnesis, 2008. 114.nr.) apstiprinātajos dabasgāzes apgādes tarifos ietvertās dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu un dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu komponentes kopā veido 27,08 EUR/tūkst.m³;
2. uzdot AS „Latvijas Gāze” saskaņā Regulatora 2008.gada 24.jūlija lēmumu Nr.247 „Par akciju sabiedrības „Latvijas Gāze” dabasgāzes apgādes tarifiem” piemērot lietotājiem, kuri izmanto sadales sistēmu dabasgāzes transportēšanai, kas neietver dabasgāzes tirdzniecību, dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu, kuram tiek pieskaitītas spēkā esošā dabasgāzes tirdzniecības gala tarifā ietvertās dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu un dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu komponentes;

3. noteikt, ka šī lēmuma 2.punktā noteiktā tarifu piemērošana ir spēkā līdz brīdim, kad stājas spēkā jauni dabasgāzes sistēmas pakalpojumu tarifi.

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājs

R.Irklis